

УДК 342.951(477)

В.В. Половніков,

кандидат юридичних наук, доцент,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИ УКРАЇНИ

Анотація. Стаття присвячена висвітленню окремих особливостей і проблемних питань правового регулювання інтегрованого управління кордонами у чинному законодавстві України та нормативно-правових актах Європейського Союзу. Автором здійснено аналіз теоретичних положень, що стосуються визначення понять «інтеграція» і «інтегроване управління кордонами», змісту нормативно-правових актів, які були прийняті урядом України з питань інтегрованого управління кордонами, координації і взаємодії суб'єктів інтегрованого управління кордонами. Встановлено, що правове регулювання управління у цій сфері потребує подальшого удосконалення, перш за все, за рахунок внесення змін та доповнень до Законів України «Про державний кордон України», «Про Державну прикордонну службу України» і інших нормативно-правових актів.

Ключові слова: інтеграція, координація, інтегроване управління, суб'єкти управління, правове регулювання, державний кордон України

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах європейської і євроатлантичної інтеграції однією із складових удосконалення діяльності органів виконавчої влади, правоохоронних органів і військових формувань України є модернізація державного управління у сфері охорони та захисту кордонів України. Це потребує упорядкування повноважень всіх державних інституцій України і об'єднання їх діяльності на основі визнаних країнами Європейського Союзу міжнародних стандартів. Для здійснення повноцінної інтеграції необхідним є, перш за все, виконання комплексу заходів внутрішньодержавного характеру. Реалізація відповідних спрямувань у цій сфері не можлива без належного правового регулювання, що,

відповідно, є запорукою дотримання принципів законності і правової визначеності у діяльності суб'єктів управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Окремі питання державного управління у сфері охорони та захисту кордонів України, впровадження інтегрованого управління кордонами і удосконалення діяльності Державної прикордонної служби України (далі — ДПСУ) в рамках інтегрованого управління кордонами вже досліджувались науковцями. Свої праці цим питанням присвятили: А. Віхтюк, Н. Коваль, В. Кушнір, М. Литвин, Г. Магась, А. Махнюк, О. Мельников, В. Назаренко, В. Нікі-

форенко, Д. Новіцка, Б. Олексієнко, В. Плешко, А. Притула, В. Середній, П. Шишолін та інші.

Разом з тим, окремого аналізу теоретичних положень щодо визначення понять «інтеграція» і «інтегроване управління кордонами», особливостей і проблемних питань правового регулювання координації і взаємодії суб'єктів інтегрованого управління кордонами на сучасному етапі інтеграції не проводилось. Як наслідок, розробка цих питань на сьогодні є надзвичайно актуальною.

Мета даної статті — охарактеризувати окремі особливості і проблемні питання правового регулювання інтегрованого управління кордонами України.

Виклад основного матеріалу.

Україна є повноцінним учасником міждержавних відносин і, як молода незалежна держава, постійно розвиває свій внутрішньо-політичний устрій, а також сферу міжнародних відносин. Європейська і євроатлантична інтеграція стали для України беззаперечним державним пріоритетом і подальше удосконалення управління у сфері охорони та захисту кордонів України здійснюється з огляду на норми і стандарти, прийняті у спільнотах, повноцінним членом яких намагається стати Україна.

Для підтвердження європейської ідентичності Українського народу і незворотності європейського та євроатлантичного курсу України відповідні положення зазначені в абзаці п'ятому преамбули Конституції України [1].

Висвітлення питань правового регулювання інтегрованого управління кордонами і суспільних відносин, які виникають у сфері охорони та захисту кордонів України, тісно пов'язано з загальними теоретичними положеннями і особливостями правового регулю-

вання державного управління у цій сфері, а також інтеграційними спрямуваннями і досягненнями України.

Питанням удосконалення державного управління, яке відображає відповідну державну політику України у сфері охорони та захисту її кордонів, приділяється велика увага з часу проголошення незалежності України. Вище керівництво держави і прикордонного відомства постійно виявляли зацікавленість у проведенні комплексу заходів, спрямованих на розбудову кордонів, системи їх охорони та захисту, розвиток прикордонного відомства, а також удосконалення управлінської діяльності усіх державних інституцій, які мають відношення до цієї сфери, досягнення рівня інтегрованого управління.

Прикладом цього є схвалення Урядом України декількох нормативно-правових актів. Одним із перших, до таких актів слід віднести постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення координації діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань додержання режимів на державному кордоні» від 18.01.1999 № 48. Затверджений цією Постановою порядок визначив основні напрями координації Адміністрацією ДПСУ діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, що здійснюють різні види контролю у пунктах пропуску через державний кордон (далі — ДК) або беруть участь у забезпеченні режиму ДК, прикордонного режиму і режиму в пунктах пропуску через ДК відповідно до Закону України «Про державний кордон України».

Координація діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань додержання режимів на ДК передбачено здійсню-

вати з метою забезпечення виконання вимог законодавства з прикордонних питань, раціонального використання сил та засобів, уникнення дублювання заходів, які вживаються для додержання законності і правопорядку на ДК, а також під час здійснення прикордонного, митного та інших видів контролю. До органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які відповідно до законодавства з прикордонних питань, здійснюють різні види діяльності у цій сфері віднесено: Адміністрацію ДПСУ; Державну фіскальну службу; Мінінфраструктури; Міністерство закордонних справ; Міноборони; Мінекономіки; Міністерство охорони здоров'я; Мінекобезпеки; Мінкультури; Національну поліцію; Державну міграційну службу, Раду міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

Відповідно до п. 6 Порядку рішення Адміністрації ДПСУ та інших органів управління ДПСУ, прийняті в межах їх повноважень і зареєстровані в органах системи Мін'юсту в установленому порядку, обов'язкові для виконання органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

П. 7 Порядку передбачено, що з метою забезпечення своєчасного і повного інформування Президента України, Ради національної безпеки і оборони України, Верховної Ради України, Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони, Кабінету Міністрів України про стан охорони ДК зазначені органи подають Адміністрації ДПСУ відповідну інформацію. Порядок і терміни подання такої інформації встановлюються цими органами разом з Адміністрацією ДПСУ [2].

На нашу думку, цей Порядок визначив не тільки сам процес здійснення координації, а й перелік державних органів та їх компетенцію, що доцільно було б закріпити в нормах Законів України «Про державний кордон України» і «Про державну прикордонну службу України».

Крім цього, урядом здійснено схвалення двох Концепцій інтегрованого управління кордонами (2010 [3] і 2015 [4] років), реалізацію яких передбачалось здійснити протягом наступних п'яти років, а також Стратегію інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року (2019 року) [5].

Аналіз змісту цих нормативно-правових актів, як стратегічних документів, дає підстави розглянути визначені ними для виконання завдання у декількох аспектах: внутрішньодержавний і міжнародний. На нашу думку, саме вирішення питань внутрішньодержавної інтеграції діяльності суб'єктів управління кордонами було їх головною метою. Це завдання передбачало створення передумов для подальшої міжнародної інтеграції всієї системи і структури державного управління у сфері охорони та захисту кордонів України.

Що стосується мовного значення терміну «інтеграція», то словники дають майже однакове визначення цього поняття. Згідно з словником іншомовних слів, інтеграція (від лат. *integratio* — поповнення, відновлення) — об'єднання в ціле будь-яких окремих частин. Протилежне — дезінтеграція. Інтеграція соціальна — наявність упорядкованих відносин між індивідами, групами, організаціями, державами [6, с. 286]. Згідно з словником російської мови С. Ожегова, інтегрувати — об'єднувати частини в одне ціле [7, с. 223]. У сучасному тлу-

мачному словнику української мови також зазначено, що інтеграція походить від лат. *integratio* — поповнення, відновлення і означає об'єднання чого-небудь у єдине ціле. Інтегроване — основане на інтеграції, об'єднанні; комплексне [8, с. 365]. Інтегрована система управління — система управління, яка об'єднує дві або більше адаптованих систем управління [9].

На думку М. Литвина, під інтегрованим управлінням кордонами слід розглядати скоординовану діяльність компетентних державних органів України, спрямовану на забезпечення безпеки ДК і збереження його відкритості для законної транскордонної діяльності та подорожуючих осіб. Таке визначення, яке передбачає поєднання певною мірою суперечливих за змістом завдань, потребує забезпечення балансу між ефективною охороною кордону і збереженням його відкритості для законної транскордонної діяльності та подорожуючих осіб [10, с. 10].

Важливою складовою визначення цього поняття є «скоординована діяльність компетентних державних органів України». Тобто, ключовою тезою визначення М. Литвиним поняття «інтегроване управління» є здійснення координації діяльності всіх державних органів України, які є суб'єктами управління кордонами. Він підкреслює важливість саме внутрішньодержавного аспекту такої діяльності, але зміст поняття координації у цьому визначенні ним не розкрито і, відповідно, це потребує уточнення.

Згідно з словниками, координація (від ко... і лат. *ordinatio* — погодження, узгодження) — узгодження, приведення у відповідність, встановлення взаємозв'язку між діями, поняттями, рухами тощо [6, с. 362]. Координувати — погоджувати, встановлювати до-

цільне співвідношення між якими-небудь діями, явищами. Координувати зусилля, дії [7, с. 261]. Координація (лат. *co* — з, разом + *ordinatus* — впорядкований) — погодження, зведення до відповідності, встановлення взаємозв'язку, контакту в діяльності людей, між діями, поняттями тощо. Узгодження рухів, дій і т. ін [8, с. 418].

На нашу думку, під інтегрованим управлінням кордонами (у внутрішньодержавному аспекті) слід розуміти досягнення такого рівня управління, за якого діяльність всіх державних органів у сфері охорони та захисту кордонів України буде об'єднана в єдину модернізовану і адаптовану систему державного управління, яка ґрунтується на упорядкованості відносин, чіткому розподілі повноважень між ними і об'єднанні їх можливостей задля забезпечення відкритості і безпеки кордонів України.

В інших працях, М. Литвин дещо корегує своє визначення. Під інтегрованим управлінням кордонами України, на його думку, необхідно розглядати скоординовану діяльність компетентних державних органів України (суб'єктів інтегрованого управління кордонами), спрямовану на створення та підтримання балансу між ефективною охороною ДК та збереженням його відкритості для законної транскордонної діяльності й осіб, які подорожують через кордон. Інтегроване управління кордонами в Україні, продовжує він, передбачає: координацію діяльності компетентних державних органів із забезпечення безпеки та відкритості ДК; забезпечення охорони ДК, пропуск у встановленому порядку через ДК осіб, транспортних засобів і товарів, провадження інформаційної та оперативно-розшукової діяльності, проведення аналізу ризиків і здійснення

запобіжних заходів; провадження суб'єктами інтегрованого управління кордонами діяльності із запобігання, виявлення, розкриття (розслідування) транскордонних злочинів; створення чотирирівневої системи контролю за в'їздом і перебуванням в Україні іноземців та осіб без громадянства; забезпечення міжнародного, прикордонного та міжвідомчого співробітництва [11, с. 36].

П. Шишолін, А. Віхтюк, В. Середній зазначають, що управління кордонами охоплює широкий спектр питань і зачіпає складні, а іноді й суперечливі теми для забезпечення ефективного й результативного співробітництва та координації діяльності між усіма суб'єктами інтегрованого управління кордонами. Урегулювання цих суперечностей і є фундаментальним завданням інтегрованого управління кордонами. Очевидним є те, що розв'язання суперечностей, що існують, можливе внаслідок: комплексного розгляду проблемних питань; дотримання сфери компетенції кожного відомства, яке задіяне у цій сфері; зниження розбіжностей між різними напрямками діяльності, сприяння спільному прийняттю рішень і в тривалій перспективі — забезпечення злагодженого виконання поставлених завдань; поліпшення планування ресурсів, оптимізація використання досвіду й компетенції усіх суб'єктів, що залучені.

Вказані вище автори вважають, що питання координації діяльності у сфері інтегрованого управління кордонами не є новими для України і посилаються на статті 2 та 27-1 Закону України «Про державний кордон України», на підставі яких у 1999 році Кабінетом Міністрів України визначено Порядок здійснення координації діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування

з питань додержання режимів на ДК. Крім того, Законом України «Про Державну прикордонну службу України» координацію діяльності віднесено до основних функцій ДПСУ [12].

Але, з урахуванням змісту інших нормативно-правових актів, на сьогодні, виникає питання щодо того, чи дійсно координатором залишається ДПСУ, діяльність якої спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сфері захисту ДК та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні. З цього приводу Міністерством внутрішніх справ видано наказ «Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України» від 25.11.2016 № 1250, згідно з яким організація опрацювання документів, які надсилаються у т.ч. з ДПСУ до МВС, покладається на Управління взаємодії з ДПСУ. Воно опрацьовує проекти актів, розроблених ДПСУ і т.ін [13].

Д. Новіцка, досліджуючи досвід польської прикордонної варті, зазначає, що у Польщі у 2006 році теж було сформульовано висновок, що Концепція інтегрованого управління кордонами включає такі рівні: прикордонний контроль (контроль у пунктах пропуску та охорона кордону поза пунктами пропуску) відповідно до Прикордонного Кодексу Шенген включає аналіз ризиків і кримінальний аналіз; викриття та проведення розслідувань щодо транскордонної злочинності у співпраці з усіма відповідними службами громадського порядку; чотирирівневу модель контролю до-

ступу (заходи, що проводяться в третіх країнах, співпраця із сусідніми країнами, прикордонний контроль, контролюючі заходи в рамках вільного пересування); співпраця між інституціями щодо управління кордонами (прикордонною і митною службами, поліцією, службою безпеки держави й іншими органами) та міжнародна співпраця; координація та злагодженість дій держав ЄС, а також інституцій та інших органів Європейського Союзу [14].

Тобто, у Польщі також було визначено комплекс заходів щодо координації діяльності державних органів та інтеграційних кроків до загальної інтегрованої системи управління кордонами ЄС. Така структура має відображення і в документах з інтегрованого управління кордонами в Україні.

Аналізуючи зміст двох Концепцій інтегрованого управління кордонами, прийнятих в Україні, можна зазначити, що хоча Концепція—2015 є логічним продовженням Концепції—2010 року, зміст завдань, визначених нею, дещо скореговано з урахуванням українських реалій. Багато завдань повторюються з урахуванням того, що досягти їх якісного виконання не вдалося. Цьому заважала відсутність: внутрішньо-політичної стабільності у країні, єдності поглядів вищих посадових осіб держави і керівників державних органів на роль і місце підпорядкованих їм відомств у цій сфері управління, розуміння важливості державних у порівнянні з корпоративними інтересами, необхідних коштів на здійснення реформ і т. ін. Розробку та подання в установленому порядку Кабінетові Міністрів України планів заходів щодо реалізації цих двох Концепцій було покладено на Адміністрацію ДПСУ, у посадових осіб якої теж не було одностайності

у поглядах на вирішення цих питань.

До суб'єктів інтегрованого управління кордонами Концепцією—2010 віднесено: Адміністрацію ДПСУ, Держмитслужбу, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство закордонних справ та інші органи державної влади відповідно до компетенції. Концепція—2015 дещо розширила перелік таких суб'єктів. Крім зазначених вище також додано: Мініфраструктури, Міноборони, Службу безпеки України, Державну фіскальну службу, Національну поліцію, Національну гвардію та інші компетентні органи державної влади.

Як недолік Концепції—2015, на нашу думку, було повернення у визначенні пріоритетів в управлінні з координації до взаємодії. Якщо серед завдань, визначених Концепцією—2010 у напрямі проведення внутрішньодержавних процедур, було визначено забезпечення співробітництва та координації діяльності суб'єктів інтегрованого управління кордонами, то у Концепції—2015, одним із завдань передбачено удосконалення взаємодії таких суб'єктів та інших компетентних органів державної влади. Це, на нашу думку, певною мірою загальмувало процес удосконалення управління у цій сфері суб'єктів інтегрованого управління кордонами, стало стримуючим фактором на шляху здійснення подальших кроків з адаптації відомчих систем управління і їх інтеграції в загальну систему державного управління.

Характеризуючи мовне значення поняття взаємодії слід зазначити, що, воно не має іноземного походження. Згідно з словником російської мови С. Ожегова, взаємодія — взаємний зв'язок двох явищ; взаємна підтримка [7, с. 71]. У сучасному тлумачному словнику української мови

зазначено, що взаємодія — взаємозв'язок між предметами у дії, їх взаємовплив; чиясь погоджена дія, взаємодопомога [8, с. 418]. У міжнародній практиці більш вживаним є термін «координація».

Тобто, на рівні нормативно-правового акту Кабінетом Міністрів України було змінено акцент з координації на взаємодію — на можливу взаємодопомогу, без всього того, що передбачає координація — погодження, впорядкування, встановлення доцільного співвідношення, зведення до відповідності компетенції цих органів у сфері управління кордонами і т. ін.

Коментуючи результати порівняльного аналізу змісту Концепції інтегрованого управління кордонами з концепцією Європейського Союзу та концепціями ряду держав — членів ЄС, М. Литвин вказує на те, що: Європейська концепція спрямована на застосування єдиних стандартів, правил і процедур на зовнішніх кордонах ЄС. Вона, насамперед, є проектом для держав — членів ЄС, які різною мірою, але інтегровані в Шенгенський простір. Простежується ключове значення цього чинника в концепціях держав — членів ЄС. Українська Концепція є інноваційним документом, який, з одного боку, враховує європейські підходи до інтегрованого управління кордонами, з іншого — внутрішні та зовнішні чинники, які впливають на безпеку українського кордону, а також вітчизняний досвід у сфері державного управління [10].

Як зазначено на офіційному вебсайті Європейського Союзу, Європейське інтегроване управління кордонами — національна й міжнародна координація і співпраця між усіма відповідними органами та відомствами, які займаються питаннями безпеки кордону і спрощенням процедур тор-

гівлі, для створення ефективного, дієвого і скоординованого управління кордонами на зовнішніх кордонах ЄС і досягнення мети мати відкриті, але добре контрольовані та безпечні кордони. Європейське інтегроване управління кордонами (ІВМ) має на меті ефективно керувати перетином зовнішніх кордонів і вирішувати міграційні виклики та потенційні майбутні загрози на цих кордонах, тим самим сприяючи вирішенню питань щодо вчинення серйозних злочинів у транскордонному вимірі (наприклад, контрабанда мігрантів, торгівля людьми людини та тероризму) та забезпечення високого рівня внутрішньої безпеки в межах ЄС, одночасно діючи при повному дотриманні основних прав і таким чином, що забезпечує вільний рух людей в межах ЄС.

У ст. 4 Положення (ЄС) 2016/1624 (Європейський регламент про прикордонну та берегову охорону) описано основні компоненти ІВМ: прикордонний контроль; запобігання та виявлення транскордонних злочинів; спрямування осіб, які потребують або хочуть подати заяву на міжнародний захист; пошуково-рятувальні операції щодо людей, які потрапили у біду у морі; аналіз ризиків для внутрішньої безпеки і безпеки зовнішніх кордонів ЄС; співпраця з третіми країнами з акцентом на сусідні країни та країни, які були визначені як країни походження та / або транзиту нелегальної міграції; повернення громадян третіх країн, які підлягають поверненню за рішенням [15].

Аналізуючи зміст Стратегії—2019, можна відзначити більш ґрунтовний підхід до визначення завдань і забезпечення їх виконання. Відповідальність за розробку та подання в установленому порядку Кабінетові Міністрів України планів заходів з реалізації

Стратегії, покладено на Міністерство внутрішніх справ разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади. До суб'єктів інтегрованого управління кордонами, які взаємодіють на відомчому, міжвідомчому, державному та міжнародному рівнях для досягнення цілей державної політики у сфері інтегрованого управління кордонами, крім визначених у Концепції—2015, Стратегією—2019 віднесено також: Мінфін, Державну міграційну службу, Держпродспоживслужбу. Замість Адміністрації ДПСУ вказана ДПСУ, замість Міноборони — Збройні Сили (Повітряні та Військово-Морські Сили), не зазначено Державну фіскальну службу.

Як зазначено в її прикінцевих положеннях (Очікувані результати), реалізація Стратегії сприятиме: запровадженню європейських стандартів інтегрованого управління кордонами; удосконаленню міжнародного, прикордонного та міжвідомчого співробітництва та механізмів співпраці між суб'єктами інтегрованого управління кордонами; координації зусиль уповноважених державних органів для комплексного та гнучкого реагування на сучасні загрози у сфері безпеки ДК, забезпечення його відкритості для провадження транскордонної діяльності [5].

Аналіз спеціалізованого законодавчого акту, який регулює питання охорони та захисту ДК України, — Закону України «Про державний кордон України», дає підстави стверджувати, що питання управління у ньому висвітлені не повно. Згідно з положеннями ст. 2 цього Закону охорону ДК України здійснює ДПСУ і Збройні Сили України. Захист ДК покладається на військові формування та правоохоронні органи держави без визначення конкретного переліку таких органів і

їх повноважень. Поза увагою законодавця залишилися інші державні органи, які здійснюють управління у цій сфері.

Висновки. Результати проведеного аналізу наявних у науковій літературі та інших джерелах положень, які стосуються інтегрованого управління кордонами України, а також норм чинного законодавства України, свідчать про те, що, на сьогодні, в Україні ця сфера державного управління є не досконалою. Відповідно, норми Законів України «Про державний кордон України», «Про Державну прикордонну службу України» — потребують доопрацювання.

Подальший розвиток системи охорони та захисту кордонів України не можливий без впровадження загальноновизнаних міжнародних стандартів, прийнятих країнами ЄС. Для поступового наближення управління кордонами України до рівня інтегрованого управління кордонами ЄС необхідне вирішення багатьох проблемних питань, пов'язаних у т. ч. з здійсненням координації діяльності суб'єктів інтегрованого управління кордонами в Україні.

Зокрема, варто було б розкрити на законодавчому рівні повноваження у сфері охорони та захисту кордонів України: Верховної Ради України; Президента України; Кабінету Міністрів України; Ради національної безпеки і оборони України; Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ, Збройних сил України, Національної гвардії, Національної поліції, інших центральних органів виконавчої влади, військових формувань та правоохоронних органів держави.

Вважаємо за доцільне також внесення до Закону України «Про державний кордон України» визначення таких термінів:

Інтегроване управління кордонами України — цілісна система державного управління у сфері охорони та захисту кордонів України, що базується на міжнародних стандартах і поєднує адаптовані між собою системи управління всіх державних органів, які здійснюють діяльність у цій сфері, з метою забезпечення відкритості і безпеки кордонів України. Основою інтегрованого управління кордонами України є базові міжнародні принципи

і стандарти у цій сфері.

Координація діяльності суб'єктів інтегрованого управління кордонами України — один із принципів інтегрованого управління кордонами, який передбачає узгодження, встановлення доцільного співвідношення між повноваженнями державних органів та об'єднання зусиль усіх суб'єктів інтегрованого управління кордонами України у діяльності з забезпечення відкритості і безпеки кордонів України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 21.02.2019. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 05.12.2019).
2. Про затвердження Порядку здійснення координації діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань додержання режимів на державному кордоні : Постанова Кабінету міністрів України від 18.01.1999 № 48. Дата оновлення: 14.11.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/48-99-п> (дата звернення: 10.12.2019)
3. Про схвалення Концепції інтегрованого управління кордонами : розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.10.2010 № 2031-р. Втрата чинності від 01.01.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2031-2010-р> (дата звернення: 10.12.2019)
4. Про схвалення Концепції інтегрованого управління кордонами : розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 1149-р. Втрата чинності від 24.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1149-2015-р> (дата звернення: 10.12.2019)
5. Про схвалення Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 687-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-2019-р> (дата звернення: 10.12.2019)
6. Словник іншомовних слів: Головна редакція УРЕ / За ред. Чл. кор. АН УРСР О.С. Мельничука. Київ: Київська книжкова фабрика, 1974. 776 с.
7. Ожегов С. И. Словарь русского языка: Ок. 57 000 слов / Под ред. докт. филол. наук, проф. Н. Ю. Шведовой. 14-е изд., стереотип. Москва : Рус. яз., 1983. 816 с.
8. Сучасний тлумачний словник української мови : 100 000 слів / За заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. Харків : ВД «ШКОЛА». 2008. 1008 с.
9. Термін «Інтегрована система управління». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/term/11393> (дата звернення: 10.12.2019)
10. Литвин М. М. Інтегроване управління кордонами : проблеми та шляхи їх розв'язання. *Наука і оборона*. 2011. № 2. С. 10-14.
11. Литвин М. М. Інтегроване управління кордонами : підручник. Хмельницький, Видавництво НАДПСУ, 2012. 416 с.
12. Шишолін П., Віхтюк А., Середній В. Впровадження інтегрованого управління кордонами в сучасних умовах державотворення України / *Збірник наукових праць. Державне управління*. № 1/2011. С. 10-13.
13. Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України» від 25.11.2016 № 1250, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.12.2016 за № 1682/29812. Дата оновлення: 17.04.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1682-16#n14> (дата звернення: 10.12.2019)
14. Новічка Д. Інтегроване управління кордонами : досвід польської прикордонної варті. *Збірник наукових праць. Військові науки*. № 2/2011. С.74-81.

15. Веб-сайт Європейського Союзу. URL: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports_en (дата звернення: 20.11.2019)

Половников В.В.

Отдельные вопросы правового регулирования интегрированного управления границами Украины.

Аннотация. Стаття посвящена освещению отдельных особенностей и проблемных вопросов правового регулирования интегрированного управления границами в действующем законодательстве Украины и нормативно-правовых актах Европейского Союза. Автором осуществлен анализ теоретических положений, которые касаются определения понятий «интеграция» и «интегрированное управление границами», содержания нормативно-правовых актов, которые были приняты правительством Украины по вопросам интегрированного управления границами, координации и взаимодействия субъектов интегрированного управления границами. Определено, что правовое регулирование управления в этой сфере требует дальнейшего усовершенствования, прежде всего, за счет внесения изменений и дополнений в Законы Украины «О государственной границе Украины», «О Государственной пограничной службе Украины» и другие нормативно-правовые акты.

Ключевые слова: интеграция, координация, интегрированное управление, субъекты управления, правовое регулирование, государственная граница Украины.

V. Polovnikov

Some issues of the integrated Ukraine's border management legal regulation.

Summary. The article is devoted to the coverage of specific features and problematic issues of the integrated border management legal regulation in Ukraine's current legislation and the European Union legal acts. The author analyzes the theoretical provisions related to the definition of concepts "integration" and "integrated border management", the content of legal acts adopted by the Government of Ukraine on the issues of integrated border management, coordination and interaction of integrated border management parties. It is specified that the management legal regulation in this area requires further improvement, first of all, by amending the Laws of Ukraine "On the State Border of Ukraine", "On the State Border Guard Service of Ukraine" and other legal acts.

Keywords: integration, coordination, integrated management, management parties, legal regulation, state border of Ukraine.